

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора
ННІ «Інститут геології»

 Всеволод ДЕМИДОВ
« 31 » 08 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету

Дмитро НЕЛІПА
« 31 » 08 2021 року

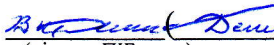
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

для студентів

галузь знань	19 Архітектура та будівництво
спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
освітній рівень	Магістр
освітня програма	Оцінка землі та нерухомого майна
вид дисципліни	Обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Рогожа Марія Михайлівна, д.ф.н., професор кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. « 31 » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. () «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

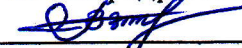
© Марія РОГОЖА, 2021 рік

Розробники: Рогожа Марія Михайлівна, д.ф.н., професор кафедри етики, естетики та культурології

Затверджено

Протокол № 11 від «14» 05 2021 р.

Зав. кафедри геоінформатики

 Віталій ЗАЦЕРКОВНИЙ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Затверджено

«27» 08 2021 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

 (Ірина МАСЛІКОВА)

Протокол № 1 від «27» 08 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» 08 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» 08 2021 року

Схвалено науково - методичною комісією ННІ «Інститут геології»

Протокол від «31» 08 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Всеволод ДЕМИДОВ)

«31» 08 2021 року

1. Мета дисципліни – забезпечення системи знань про професійну і корпоративну етику в контексті прикладного повороту теорії моралі та з урахуванням соціально-нормативної конкретизації моралі в науках про Землю, зокрема освітніх програм «геологія», «геофізика», «геохімія і мінералогія», «геоінформатика», «гідрогеологія», «геологія нафти і газу», з'ясування специфіки методів етико-прикладних досліджень та етичних суджень й уміння їх використовувати у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій в предметному полі своєї професії.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** методи філософських досліджень, основні поняття соціально-економічних досліджень.

2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо дилемних питань, обґрунтовувати власну світоглядну позицію щодо різноманітних актуальних суспільних та професійних проблем; самостійно ставити конкретні цілі і завдання наукових досліджень та реалізовувати їх за окремими напрямками фахової діяльності за допомогою обраних теоретичних підходів та методів, засвоєваних при вивченні дисциплін напряму; застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань; застосовувати висновки сучасних соціально-економічних досліджень для здійснення експертизи конкретних соціально-політичних проблем у різних галузях науки та застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань.

3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурно-мистецьких подій та явищ; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «*Професійна та корпоративна етика*» належить до переліку обов'язкових дисциплін магістратури. Навчальна дисципліна спрямована на формування освіченого фахівця, етично компетентного і морально орієнтованого на сумлінне, свідоме й етично виважене виконання професійної діяльності. Визначається предметне поле професійної і корпоративної етик, їх місце в структурі етичного знання, особливості етичної регуляції професійної діяльності, етичні виміри професіоналізму. Прояснюється місія і структура етичної інфраструктури як інструменту управління цінностями у професійній і корпоративній діяльності, моделі та функції етичних підрозділів та етичних документів, зокрема етичного кодексу, етичний моніторинг та етичний аудит як контроль етичної діяльності. З'ясовуються основи корпоративної культури та моральні стандарти діяльності організації. Визначаються етичні засади інженерної діяльності, етичні кодекси у професії інженера, етичні дилеми у професії інженера. З'ясовуються ціннісні засади наукової діяльності в соціокультурній діяльності, ціннісно-нормативні засади діяльності вченого, етичні виміри співвідношення етики і технології, а також особливості соціальної відповідальності в науці.

Визначаються етичні виміри екологічних проблем сучасності, етапи формування екоетики, напрями її розвитку та принципи етичного ставлення до природи, особливості ставлення до природи як цінності в релігіях світу, ідейні витоки екологічної етики. Розглядається етичний потенціал моделей сталого розвитку, принципи збалансованого розвитку, етичні проблеми збалансованого розвитку України. Визначаються особливості прав людини і прав природи, специфіка громадських екологічних рухів, етичні виміри природоохоронної діяльності й енвайронменталізму, етичні виміри промислового впливу на природу, етичні дилеми ресурсів спільного користування.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісне розуміння кола проблематики професійної та корпоративної етики як актуальних галузей знання та практики, специфіки методів етико-прикладних досліджень та етичних суджень й уміння їх використовувати у

вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
11.1	методи та механізми розв'язання основних моральних дилем сучасних практик за фаховим спрямуванням, місію етичних кодексів у професійній і корпоративній діяльності	Лекція, семінар, самостійна робота	письмове експрес-опитування, модульна контрольна робота реферат	10
11.2	природу, функції міжнародних стандартів соціальної відповідальності та специфіку впровадження корпоративної соціальної відповідальності у світовому та українському соціокультурному контекстах	Лекції, семінари, самостійна робота	письмове експрес-опитування, модульна контрольна робота реферат	3
11.3	принципи морально-нормативного забезпечення професій у галузі архітектури і будівництва	Лекції, семінари, самостійна робота	письмове експрес-опитування, модульна контрольна робота, реферат	17
	Вміти:			
22.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із професійної і корпоративної етики	Лекції, самостійна робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	письмове експрес-опитування, підсумкова контрольна робота, реферат	10
2.2	розуміти етичну проблематику професійної діяльності у галузі релігієзнавства; діяти у професійній діяльності на основі етичних міркувань	Лекції, самостійна робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	письмове експрес-опитування, підсумкова контрольна робота, реферат	10
22.3	кваліфіковано виявляти	Лекції, самостійна	письмове	10

	моральні конфлікти в конкретних ситуаціях професійної діяльності; давати експертну оцінку мотивів, норм, ціннісних орієнтирів професійної та корпоративної поведінки та діяльності	робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	експрес-опитування, підсумкова контрольна робота, реферат	
22.4	логічно і правильно міркувати, критично мислити, грамотно і переконливо будувати власну аргументацію на основі базових знань про теорії та прийоми аргументації; аргументовано вибирати рішення щодо відкритих дилемних моральних проблем	Лекції, самостійна робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	письмове експрес-опитування, підсумкова контрольна робота, реферат	10
	комунікація:			
33 .1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання; презентувати результати здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів; використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів;	Лекції, самостійна робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	письмове експрес-опитування, підсумкова контрольна робота	12
33 .2	вести полеміку щодо проблем професійної і корпоративної етики на основі володіння понятійно-категоріальним апаратом теорії моралі	Лекції, самостійна робота, модульна контрольна робота, підсумкова контрольна робота	письмове експрес-опитування, підсумкова контрольна робота, реферат	8
	автономність та відповідальність:			
44 .1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з дисципліни, вільно володіти методами обробки, аналізу та	Самостійна робота	дискусії, реферат з теми за вибором	2

	синтезу наукової інформації			
.2	44 приймати самостійні рішення і нести відповідальність за об'єктивність етичних оцінок і моральних суджень в аудиторній полеміці та при підготовці есе з дисципліни	самостійна робота	дискусії, реферат з теми за вибором	2
.3	44 демонструвати можливості до подальшого навчання з високим рівнем автономності	лекції, самостійна робота	дискусії, реферат з теми за вибором	2
.4	44 оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Самостійна робота	дискусії, реферат з теми за вибором	2
.5	44 усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми	Самостійна робота	реферат з теми за вибором	2

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни													
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
ПРН 1. Використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною мовою (англійською) у колі фахівців з геодезії та землеустрою.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1.Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання 1.1 – 1.14**), що складає 30% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.13**); (**комунікація 3.1-3.7**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.6**), що складає 70% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Участь у дискусії на лекції:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення

теми,

2 бали - доповнення конструктивно доповнює обговорення теми, з певними неточностями чи без значної змістовності, ґрунтовності

2. Експрес-опитування:

3 бали - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано відповідає на поставлене питання

2 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але допускає певні неточності

1 бал - студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно його викладає, недостатньо розкриває зміст поставленого питання.

3. Реферат на тему за вибором:

18-21 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-17 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

12-14 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

0-11 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

4. Модульна контрольна робота, підсумкова письмова робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних робіт

7.2. Організація оцінювання:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Експрес-опитування ¹	Протягом семестру	«1» x 8 = 8	«3» x 5 = 15
Доповнення, участь в дискусіях	Протягом семестру	«2» x 8 = 16	«3» x 8 = 24
Реферат на тему за вибором	Невеликий за обсягом (до 10 тис. знаків) текст аналітичного характеру, в якому студент викладає й самостійно інтерпретує заявлену проблему, висловлюючи власну точку зору (листопад)	«12» x 1 = 12	«21» x 1 = 21
Модульна контрольна робота	За першу змістовну частину курсу	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова контрольна робота		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

¹ у разі відсутності студента на лекції, розглянуті питання відпрацьовуються у письмовій формі. Загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 30% від семестрової кількості балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	80	20	100

7.3. Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Професійна та корпоративна етика в контексті прикладного повороту в теорії моралі				
1	Тема 1. Професійна і корпоративна етика в структурі етичного знання	4		6
2	Тема 2. Професійна етика	2		4
3	Тема 3. Корпоративна етика та етична інфраструктура	2		4
4	Тема 4. Корпоративна соціальна відповідальність	2		4
5	Тема 5. Етика інженера	2		4
6	Тема 6. Етика науки	2		6
	Модульна контрольна робота	2		
Частина 2. Соціально-нормативна конкретизація моралі в науках про Землю				
7	Тема 7. Екологічна етика: етапи формування	2		4
8	Тема 8. Принципи екологічного ставлення до природи	2		4
9	Тема 9. Етичні виміри сталого розвитку	2		4
10	Тема 10. Від екологічних цінностей до еко-практики	2		5
11	Тема 11. Сфери екологічної відповідальності	2		5
12	Реферат на тему з дисципліни за вибором студента			8
	Підсумкова контрольна робота	2		
	Залік			2
	ВСЬОГО	28		60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій - 28 год.

Самостійна робота - 60 год.

Консультації - 2 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. *Етика. Естетика.*: навч. посібник. / за наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2014 – 432 с.
2. *Основи корпоративної культури* / Ломачинська І.М., Рихліцька О.Д., Барна Н.В.; за ред. І.М. Ломачинської. – К.: Університет «Україна», 2011. – 281 с.
3. *Прикладна етика.* Навч. посібник / За наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 392 с.
4. *Професійна та корпоративна етика* : навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін., за наук. ред. В. І. Панченко. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2019.

Додаткова:

1. *Аболина Т. Г.* Прикладная этика: статус, проблемы, перспективы / Т. Г. Аболина // Соціальна етика: теоретичні і прикладні проблеми: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – С. 6–14.
2. *Аболіна Т.Г.* Роль інтелектуалів в етичній експертизі: традиції і сучасність / Т.Г. Аболіна // Вісник КНУКіМ: Зб. наук. пр. – 2013. – Вип. 2. – С. 146–151.
3. *Борейко В. Е.* Прорыв в экологическую этику / В. Е. Борейко; изд. 4-е, доп. – К.: Киевский эколого-культурный центр, 2005. – 208 с.
4. *Васильевене Н.* Нефинансовые отчеты в процессах институционализации корпоративной социальной ответственности: достижения и недостатки / Н. Васильевене // Інформаційно-документальні комунікації в глобалізованому суспільстві: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 21-22 березня 2013 р. – К.: НАУ, 2013. – С. 151–153.
5. *Васильевене Н., Васильев А.* Этика организаций: институционализация ценностей в деловую жизнь / Н. Васильевене, А. Васильев // Соціальна етика: теоретичні і прикладні проблеми. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – С. 26–34.
6. *Етичний кодекс ученого України* / Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2010. – № 2(124). – С. 2–5.
7. *Йонас Г.* Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Г. Йонас [пер. з нім. А. Єрмоленко, В. Єрмоленко]. – К.: Лібра, 2001. – 400 с.
8. *Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика* / Саприкіна М. А. та ін.; за заг. наук. ред. Редькіна О. С. – К.: ТОВ «Фарбований лис», 2011. – с. 79–101, 131–135, 230–242.
9. *Марушевський Г. Б.* Етика збалансованого розвитку / Г. Б. Марушевський. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2008. – 440 с
10. *Нефінансова звітність: інструмент соціальної відповідальності бізнесу.* – К.: Інжиніринг, 2010. – 84 с. <http://www.globalcompact.org.ua/ua/rcenter/resources/33>
11. *Рекомендации этических принципах научной деятельности: Аналитический обзор и Проект Декларации о статусе научно-исследовательских работников* // Акты Генеральной конференции. Восемнадцатая сессия. Париж, 17.10 – 23.11. 1974. – Т. 1: Резолюции. Париж: ЮНЕСКО, 1975. – С. 187–188
12. *Рогожа М.М.* Моральна відповідальність вченого: розвиток ідеї і конкретизація змісту в суспільстві ризику / М. М. Рогожа // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – 2012. – №28 (41). – С. 180–186.
13. *Сидоренко Л.І.* Етика науки <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/etik-sidorenko.html>
14. *Екологіческая етика: Стратегия для устойчивого развития* / под ред. Н. Васильевене, А. Юрчуконите. – Вильнюс, Ун-т М. Ромериса, 2010. – 599 с.